ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ СУДЬЯЛАР ОДАҒЫ

ZAŃGER

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰҚЫҚ ЖАРШЫСЫ
ВЕСТНИК ПРАВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

№ 11 (304) 2026

«Кез келген халықаралық юрисдикцияның ұзақ уақыт бойы тартымды болуына бірден бір әсер ететін фактор – тиімді сот төрелігі.

Сондықтан Алатау қаласында жоғары сапалы сот төрелігін қамтамасыз ететін жүйе құрған жөн. Жалпы құқықтың ағылшын үлгісіне сай жұмыс істейтін инвестициялық сот коммерциялық істерді қарайтын болады».

Президент Қасым-Жомарт Тоқаевтың
«Жаңа тарихи кезеңдегі Қазақстанның
өзекті міндеттері» атты
Қазақстан халқына Жолдауы

СУДЬЯЛАР ОДАҒЫ: тәуелсіз ел тарихын қалыптастырудағы 30 жыл

Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты және Судьялар одағы Республика күні мен Судьялар одағының құрылғанына 30 жыл толуын атап өтті. Жиынды Жоғарғы Сот Төрағасы А.Мерғалиев ашып, қатысушыларды мерекемен құттықтады.

Жоғарғы Сот Төрағасы өз сөзінде Республика күнінің еліміздің тарихындағы, ұлттық мемлекеттілігімізді нығайтудағы, ел бірлігі мен тәуелсіздіктің қадір-қасиетін дәріптеудегі маңыздылығын атап өтті. Сонымен қатар, Қазақстан Республикасы Судьялар одағының құрылғанына 30 жыл толуына орай оның кәсіби судьялар қауымдастығын қалыптастырудағы және еліміздің сот жүйесін дамытудағы рөлін баса айтты. Мемлекет басшысы айқындаған «Заң және тәртіп» қағидатын іске асыру туралы айта келе, А.Мерғалиев сот жүйесінде жүргізіліп жатқан реформалар мен олардың негізгі нәтижелеріне тоқталды.

Іс-шара барысында Судьялар одағының Төрағасы Д.Әмір құттықтау сөз сөйлеп, Республика күнінің тарихи маңызы мен Судьялар одағының отыз жыл ішінде атқарған жұмысы туралы баяндады. Өз сөзінде Д.Әмір Мемлекет басшысы айқындаған «Әділетті Қазақстан» құру міндеті аясында сот билігінің қызметіне ерекше назар аударды. Сонымен қатар сот жүйесінің қалыптасуы мен дамуына елеулі үлес қосқан ардагер судьялардың еңбегі атап өтілді. Аға буын өкілдерінің кәсіби білімі, мол тәжірибесі мен адал қызметі кейінгі ұрпаққа үлгі екенін жеткізіп, олардың судьялар қауымдастығының кәсіби дәстүрін қалыптастыруда маңызды рөл атқаратынын баса айтты.

Құрылғанына биыл 30 жыл толып отырған Судьялар одағы осы кезең ішінде судьялардың кәсіби мүддесін қорғау, мәртебесін арттыру, сот тәуелсіздігін қолдау және сот төрелігінің сапасын жетілдіру бағытында жүйелі жұмыс жүргізіп жатқанына ерекше тоқталды. Сондай-ақ, Судья әдебі кодексінің маңыздылығы, судьялардың кәсіби жауапкершілігі мен адамгершілік қасиеттері, Одақ съездерінің сот жүйесін дамытудағы рөлі және халықаралық ынтымақтастықты нығайту мәселелері сөз болды.

Салтанатты іс-шара аясында сот жүйесінің дамуына елеулі үлес қосқан судьялар қауымдастығының өкілдері мен сот ардагерлері мерекелік марапаттарды иеленді. Бұл марапат олардың көп жылғы адал еңбегі мен кәсіби қызметіне көрсетілген құрметтің айқын белгісі.

Мерейтойлық жиын судьялар қауымдастығының бірлігін нығайтуға, сот жүйесінің қалыптасуы мен дамуына үлес қосқан азаматтардың еңбегін ұлықтауға және кәсіби сабақтастықты дәріптеуге арналды.

ZAŃGER

№ 11 (304) ҚАРАША 2026 ж.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰҚЫҚ ЖАРШЫСЫ
ВЕСТНИК ПРАВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

- Қазақстан Республикасы Жоғарғы Соты
- Қазақстан Республикасының Конституциялық Соты
- Қазақстан Республикасының Бас прокуратурасы
- Қазақстан Республикасы Әділет министрлігі
- Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі
- Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті
- Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

РЕДАКЦИЯЛЫҚ КЕҢЕС / РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

Әмір Досжан Сарманқұлұлы
Қазақстан Республикасы Судьялар одағының Төрағасы
Председатель Союза судей Республики Казахстан

Мерғалиев Асламбек Амангелдіұлы
Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының Төрағасы
Председатель Верховного Суда Республики Казахстан

Азимова Эльвира Әбілхасымқызы
Қазақстан Республикасы Конституциялық Сотының Төрағасы
Председатель Конституционного Суда Республики Казахстан

Асылов Берік Ноғайұлы
Қазақстан Республикасының Бас прокуроры
Генеральный Прокурор Республики Казахстан

Сәрсембаев Ерлан Жақсылықұлы
Қазақстан Республикасының Әділет министрі
Министр юстиции Республики Казахстан

Түймебаев Жансейіт Қансейітұлы
Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың ректоры
Ректор КазНу им. аль-Фараби

Сыдықов Ерлан Бәтташұлы
Л.Н.Гумилев ат. Еуразия ұлттық университетінің ректоры
Ректор Евразийского национального университета им. Л.Н.Гумилева

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ / РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Абдрасулов Ермек Баяхметович
з.ғ.д., проф., «Сот билігі және салыстырмалы құқық» бөлімінің жауапты редакторы
д.ю.н., проф., ответственный редактор раздела «Судебная власть и сравнительное право»

Борчашвили Исидор Шамилович
з.ғ.д., проф., «Қылмыстық құқық» бөлімінің жауапты редакторы
д.ю.н., проф., ответственный редактор раздела «Уголовное право»

Қоғамов Марат Шекішұлы
з.ғ.д., проф., «Қылмыстық процесс» бөлімінің жауапты редакторы
д.ю.н., проф., ответственный редактор раздела «Уголовный процесс»

Мельник Роман Сергеевич
з.ғ.д., проф., «Әкімшілік құқық және әкімшілік іс жүргізу» бөлімінің жауапты редакторы
д.ю.н., проф., ответственный редактор раздела «Административное право и административный процесс»

Мороз Светлана Павловна
з.ғ.д., проф., «Жеке құқық» бөлімінің жауапты редакторы
д.ю.н., проф., ответственный редактор раздела «Частное право»

Сүлейменов Майдан Күнтуарұлы
з.ғ.д., проф., «Жеке құқық» бөлімінің бас редакторы
д.ю.н., проф., главный редактор раздела «Частное право»

Убигалиев Ергали Абилкасимович
Алматы қ. кәмелетке толмағандардың істері жөніндегі сотының төрағасы, «Азаматтық іс жүргізу», «Ювеналды әділет» бөлімдерінің жауапты редакторы
Председатель суда по делам несовершеннолетних г. Алматы, ответственный редактор разделов «Гражданское право», «Ювенальная юстиция»

Шаяхметова Айым Галымбековна
Астана қалалық сотының судьясы, доктор PhD, «Халықаралық құқық» бөлімінің жауапты редакторы
Судья суда города Астаны, доктор PhD, ответственный редактор раздела «Международное право»

Авторлық және аралас құқықты бұзғандарға Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жауаптылық көзделген.

Журналдағы мақала авторларының пікірі мен көзқарасы редакцияның ресми көзқарасымен сәйкес келмеуі мүмкін.

Нарушение авторских прав и смежных прав предусматривает ответственность в соответствии с законами РК. Мнения и взгляды, содержащиеся в данном журнале, могут не совпадать с официальной позицией редакционной коллегии журнала и отражают авторскую точку зрения.

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ

СОТ БИЛІГІ
СУДЕБНАЯ ВЛАСТЬ

Нұрсерік Шәріпов
Цифрландыру және сот төрелігі 5

Арман Шамшиев
68-е ежегодное заседание Генеральной ассамблеи Международной ассоциации судей 8

Ардак Кокеман
Особенности судебной системы США 13

СУДЬЯЛАР ОДАҒЫНА – 30 ЖЫЛ
К 30-ЛЕТИЮ СОЮЗА СУДЕЙ

Жандос Жетібаев
Судьялар одағы – ел судьяларының қорғаны, елдік істердің ұйытқысы 19

Даурен Тлеубаев
Укреплять единство судейского сообщества 23

Наставники: путь служения правосудию.
А.Р. Рыскалиев 26

ӘКІМШІЛІК ҚҰҚЫҚ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ІС ЖҮРГІЗУ
АДМИНИСТРАТИВНОЕ ПРАВО И АДМИНИСТРАТИВНЫЙ ПРОЦЕСС

Назым Кабдрахманова
Конкуренция общих и специальных норм в административном праве 29

Берік Сәтбаев
Нормативтік құқықтық актілердің заңдылығын соттық бақылау: әкімшілік соттың заманауи тәсілдері 33

Айбек Амангелдин
Практика рассмотрения административных дел по иску о нормоконтроле 37

АЗАМАТТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ
ГРАЖДАНСКИЙ ПРОЦЕСС

Амантай Абдықамалов
Әкімшілік құқық бұзушылық туралы істерді қарау кезінде дәлелдемелерді бағалаудың өзекті мәселелері 44

Мұхтар Тойбазар
Сот төрелігі және мемлекеттік тіл: тәжірибе барысында кездесетін түйткілдерді шешу жолдары 47

Журнал Қазақстан Республикасы Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінде тіркелген. Тіркеуге қою туралы №2158-Ж, күәлік 2001 жылы 25 шілдеде берілді.

ҚҰРЫЛТАЙШЫ
«Қазақстан Республикасы Судьялар одағы» РҚБ

Бас редактор: А.К. Беркімбаева
Дизайн және беттеуші: Г.А. Джаббарова
Редакцияның мекен-жайы: 050050, Алматы қ., Аққент ш/а, 32.

Материалдарды zanger-press@mail.ru электронды почтасына жолдау керек.
Фотосуреттер ашық ақпарат көздерінен алып қолданылды.

«Print House Gerona» баспаханасында басылды.
Алматы қаласы, Помяловского к-сі, 28 а.
Тел.: +7 (727) 250 47 40.

Теруге берілген күні 04.11.2026 ж.
А-4 форматы қағазы жылтыр, офсеттік баспа,
Таралымы: 2287 дана. № 1280 тапсырыс

Журнал зарегистрирован в Министерстве культуры, информации и общественного согласия Республики Казахстан. Свидетельство о постановке на учет № 2158-Ж от 25 июля 2001 г.

УЧРЕДИТЕЛЬ
РОО «Союз судей Республики Казахстан»

Главный редактор: А.К. Беркимбаева
Дизайн и верстка: Г.А. Джаббарова
Адрес редакции: 050050, г. Алматы, мкр. Аккент, д.32.

Материалы присылать по адресу: zanger-press@mail.ru
Использованы фотоматериалы из открытых информационных источников.

Отпечатано в типографии «Print House Gerona».
г. Алматы, ул. Помяловского, 28 а.
Тел.: +7 (727) 250 47 40.

Сдано в печать: 04.11.2026 г.
Формат А-4. Бумага мелованная, печать офсетная, 5,5 п.л.
Тираж: 2287 экз. Заказ № 1280

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ

Эльмира Ебенбаева
Инвестициялық дауларды қарау барысында анықталған құзыретті органның қатесі 51

Гүлнар Мейіржанова
О проблемах применения законодательства об отмене процедуры внесудебного банкротства граждан Республики Казахстан..... 54

Ғалия Қожабекова
Әкімшілік құқық бұзушылық туралы хаттамаларды жасау сапасының өзекті мәселелері: сот практикасын талдау 57

Светлана Мукашева
Споры, вытекающие из договоров банковского займа, кредитных договоров МФО, коллекторских агентств..... 60

Майра Калиева
Азаматтарды банкрот деп тану бойынша сот тәжірибесі 64

Жақсыгүл Сарбасова
Еңбек дауы: жұмыс беруші мен жұмысшы арасындағы теңгерімді сақтамаудың салдары мен себебі..... 68

ҚЫЛМЫСТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ
УГОЛОВНЫЙ ПРОЦЕСС

Мирас Сатыбалдин
Сот прецедентін енгізу – құқық қолдануды күрделендіретін фактор..... 72

Елена Баткульдина
Условно-досрочное освобождение и замена неотбытой части наказания более мягким видом наказания: вопросы судебного усмотрения и оценки исправления осужденного 75

Айгуль Бексултанова
Пожизненное лишение свободы: вопросы назначения наказания и проблемы правоприменительной практики 78

Жұлдыз Жәкеева
Қылмыстық істерді қарау әділдік, заңдылық принциптеріне негізделуі керек..... 83

Динара Гильманова
Шартты түрде мерзімінен бұрын босату сотталғанға берілген мүмкіндік пе? 86

